

İŞ HAYATINDA UZAK DURMAN GEREKEN 20 İNSAN TİPİ

ÇAĞATAY FIRAT

tilki Kitap

tilki
kitap
yayınevi

İŞ HAYATINDA UZAK DURMAN GEREKEN 20 İNSAN TİPİ

Çağatay Fırat

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
kitap@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Genel Yayın Yönetmeni: Oğuz Şahin
Yayın Yönetmeni: Sinan Kocaman
Editör: Ahmet Güler
Son Okuma: Tuğba Ünlüer
Sayfa Tasarım: Efe Bozkurt
Kapak Tasarım: Efe Bozkurt

1. Basım, İstanbul, Ekim 2024, Genel Seri 4021
ISBN: 978-625-6130-07-4
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öğe, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

İŞ HAYATINDA UZAK DURMAN GEREKEN 20 İNSAN TİPİ

Çağatay Fırat

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR **11**
Ön söz **13**
GİRİŞ **15**

BÖLÜM 1
İNSAN DOĞASI İYİ Mİ, KÖTÜ MÜ? **19**
BAZI DÜŞÜNÜRLERİN YAKLAŞIMLARI **20**
İLİŞKİLER **22**
İnsanın Hayattaki Başarısı 22
İş Hayatında İlişkilerinizi Korumanızın Önemi 22
Özel Hayatta İlişkilerin Etkisi 23
İlişkilerin Zorlukları ve Fırsatları 25
İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesi 26
Ve Kötü İnsanlar Karşımıza Çıkmaya Başlıyor 26

BÖLÜM 2
İŞ HAYATINDA UZAK DURMANIZ
GEREKEN 20 KÖTÜ TİP **29**
Hangi Kötü Tipler Birbiri İle İç İçe Geçmiştir? 34
En Tehlikeli Kombinasyonlar! 37

BÖLÜM 3
UZAK DURULMASI GEREKEN 20 TİP **45**
MANİPÜLATÖRLER **45**
Manipülatör İnsanları Nasıl Tanırız? 47
Kendimizi Manipülatörlerden Nasıl Koruruz? 48
Tarihte ve İş Hayatında Ünlü Manipülatörler 50
Manipüle Ediliyor muyum? 51

Manipülatörler asla durmaz! ... 52
Société Générale ve Jérôme Kerviel Skandalı ... 54
WorldCom Manipülasyonu ... 56
İKİYÜZLÜLER ... 58
İki Yüzlü Bir Meslektaşın Yarattığı Karmaşa ... 59
İki Yüzlü İnsanları Nasıl Tanırız? ... 59
İkiyüzlü İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? ... 60
Tarihteki Gerçek Kişilerden Örnekler ... 63
İkiyüzlü İnsanları Tanımak İçin Sorular ... 63
Bir İkiyüzlülük Masalı: Enron Skandalı ... 64
İFTİRACILAR ... 66
İftiracı İnsanları Nasıl Tanırız? ... 67
İftiracı İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? ... 68
Tarihteki Gerçek Kişilerden Örnekler ... 71
Toshiba'nın İftiralar Savaşına Dönüşen Muhasebe Skandalı ... 73
KISKANÇLAR ... 75
Kıskanç İnsanları Nasıl Tanırız? ... 75
Kendimizi Kıskançlıktan Nasıl Koruruz? ... 76
Tarihte ve İş Hayatında Ünlü Kıskançlıklar ... 79
Kıskançlıkla Savaşmak ... 80
Marc Jacobs ve Robert Duffy'nin Ortaklığının Sonu ... 81
NARSİSTLER ... 83
Kendimizi Nasıl Koruruz? ... 84
Tarihte Bilinen Narsistler ... 87
Narsist İnsanları Nasıl Tanırız? ... 88
Narsist Howard Hughes'in Hikâyesi ... 89
Hughes'un Çöküşü ... 90
SİNSİ İNSANLAR ... 91
Sauron'un İhaneti: Bir Metafor ... 91
Sinsi Türleri: İz Belli Edenler ve Etmeyenler ... 92
Sinsi Bir Arkadaşın İhaneti ... 92
Erkek ve Kadınların Sinsi Dostları ... 92
Sinsi İnsanları Tanımak ... 93
Sinsi İnsanların Özellikleri ... 93
İş Hayatında Sinsilik ... 93

Sinsi İnsanları Tanıma İşaretleri 94
Kendimizi Nasıl Koruruz?..... 94
Ünlü ve Sinsiler!..... 96
Sinsilikleri Nasıl Anlarız? 97
Sinsiliğin nereden geleceği belli olmaz 98
Marcus Junius Brutus ve Julius Caesar'ın İhaneti..... 100
YALANCILAR..... 103
Yalancılardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 106
Tarihteki Gerçek Kişilerden Örnekler 109
Yalancıları Tanımak İçin Sorular 110
Holmes'un 700 Milyon Dolarlık Yalanı 111
NEGATİFLER..... 113
Yasemin'in Karamsar Çalışma Arkadaşı..... 113
Negatif Enerji Yayan İnsanları Nasıl Tanırız? 114
Kendimizi Negatif İnsanlardan Nasıl Koruruz?..... 115
Negatif İnsanları Tanımlamak İçin Bir Test 117
Best Buy CEO'su Brad Anderson'ın Negatif Yönetici Avı..... 118
KİBİRLİLER..... 120
Kibirli Bir Yöneticinin Yol Açtığı Problemler..... 121
Kibirli İnsanları Nasıl Tanırız? 121
Kibirli İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 122
Tarihteki Gerçek Kişilerden Örnekler 124
Kibirli İnsanları Tanımak İçin Sorular 125
Kibir ve Düşüş: Nokia'nın Hikâyesi..... 126
Titanic Felaketi: Kibrin Batırdığı Gemi 128
DEDİKODUCULAR 130
Dedikoducu İnsanları Nasıl Tanırız?..... 130
Dedikoducu İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz?... 131
Dedikodulara Kurban Olan Ünlü Kişiler 133
Dedikodu ve İş Yeri Kültürü: J.P. Morgan Chase'in Hikâyesi..... 137
SALDIRGANLAR 139
Saldırgan Bir Çalışanın Ekibe Verdiği Zararlar..... 139
Saldırgan Kişilikleri Nasıl Tanırız?..... 139
Ünlü Romanlarda Saldırgan Karakterler ve

Verdikleri Zararlar 141
BAĞIMLILAR 144
Hikâye: Bağımlı Bir Çalışanın Ekibe Verdiği Zararlar . 144
Bağımlı İnsanları Nasıl Tanırız? 145
Bağımlı İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 146
Bağımlı İnsanları Tanımak İçin Sorular 147
VEFASIZLAR 149
Vefasız İnsanları Nasıl Tanırız? 150
Vefasız İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 151
Vefasız İnsanları Tanımak İçin Sorular 154
En büyük Vefasızlık: Steve Jobs'un Apple'dan Ayrılışı 155
SÜREKLİ ŞİKÂYET EDENLER 157
Sürekli Şikâyet Eden İnsanları Nasıl Tanırız? 158
Sürekli Şikâyet Eden İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 158
Tarihteki Gerçek Kişilerden Örnekler 161
Sürekli Şikâyet Eden İnsanları Tanımak İçin Sorular .. 162
Boris Johnson ve Heathrow Havalimanı Üçüncü Pist Projesi 163
EZİKLER 165
Kendimizi Nasıl Koruruz? 166
Tarihte Bilinen Ezikler 166
Ezik İnsanları Nasıl Tanırız? 168
Kendimizi Nasıl Koruruz? 171
Ezikliğin İntikamı: Weimar Cumhuriyeti ve Nazi Almanyası 173
LİYAKATSIZLAR 176
Liyakatsiz İnsanları Nasıl Tanırız? 181
Liyakatsiz İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 181
Liyakatsiz İnsanları Tanımak İçin Sorular 185
Ülke Batıran Liyakatsizlik: 186
Yunanistan'ın Ekonomik Krizi 186
İŞGÜZARLAR 188
İşgüzar İnsanları Nasıl Tanırız? 191
İşgüzar İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 192
Hikâye: Çernobil Nükleer Felaketi ya da

Çernobil İşgüzarlık Felaketi 195
FESATLAR..... 197
Fesat İnsanları Nasıl Tanırız?..... 198
Fesat İnsanları Tanımak İçin Sorular 200
Microsoft'un Netscape Fesatlığı 201
CAHİLLER..... 203
Cahilleri Nasıl Tanırız? 204
Cahillerden Kendimizi Nasıl Koruruz? 205
Cahil İnsanları Tanımak İçin Sorular 207
İHTİRASLILAR..... 209
İhtiraslı İnsanları Nasıl Tanırız? 210
İhtiraslı İnsanlardan Kendimizi Nasıl Koruruz? 210
İhtiraslı İnsanları Tanımak İçin Sorular..... 213
İhtiraslı Yönetimin Sonu: VW Emisyon Skandalı 214

BÖLÜM 4
İŞ HAYATINDA KENDİNİZİ KORUMAK İÇİN GELİŞTİRMENİZ GEREKENLER..... 217

BÖLÜM 5
GERÇEKLER, DENEYİMLER VE UZAK DURULMASI GEREKEN TİPLER 225
BİLİNÇLİ SEÇİMLER VE GÜÇLÜ SINIRLAR..... 227

EK: İş Hayatında Uzak Durulması Gereken 20 Tip için Kendimize Testler 228
TEHLİKELİ SIRALAMASINA GÖRE TİP TESTLERİ..... 229
1. MANİPÜLATÖR TİPLER TESTİ..... 230
2. İKİYÜZLÜ TİPLER TESTİ..... 231
3. İFTİRACI TİPLER TESTİ..... 232
4. KISKANÇ TİPLER TESTİ 234
5. NARSİST TİPLER TESTİ..... 235
6. SİNSİ TİPLER TESTİ 237
7. YALANCI TİPLER TESTİ 238
8. NEGATİF TİPLER TESTİ 239
9. KİBİRLİ TİPLER TESTİ 241

10. DEDİKODUCU TİPLER TESTİ 242
11. SALDIRGAN TİPLER TESTİ 243
12. BAĞIMLI TİPLER TESTİ 245
13. VEFASIZ TİPLER TESTİ 246
14. EZİK TİPLER TESTİ 248
15. MEMNUNİYETSİZ TİPLER TESTİ 249
16. LİYAKATSİZ TİPLER TESTİ 250
17. İŞGÜZAR TİPLER TESTİ 252
18. FESAT TİPLER TESTİ 253
19. CAHİL TİPLER TESTİ 254
20. İHTİRASLI TİPLER TESTİ 256

SON SÖZ 259

TEŞEKKÜR

Bu kitabı, her şeyden önce iş hayatım boyunca bana her adımda destek olan sevgili eşim Yasemin'e ithaf ediyorum. Onun sabrı, anlayışı ve sevgisi, bu süreçte en büyük gücüm oldu. Hayallerimi ve hedeflerimi gerçekleştirmem konusunda beni her zaman cesaretlendirdiği için ona sonsuz teşekkür ediyorum.

Sevgili kızıma da sonsuz minnettarım; hayatıma kattığı anlam ve ışık, her şeyin ötesinde bir motivasyon kaynağı oldu. Her gülüşünde, dünyaya bir iz bırakma arzum yeniden canlanıyor.

Ayrıca, beni küçük yaşlarımdan itibaren okumam, öğrenmem ve topluma faydalı bir birey olmam için teşvik eden sevgili anne ve babama en derin teşekkürlerimi sunuyorum. Onların fedakârlıkları ve emekleri olmasaydı, bugün bu noktada olmam mümkün olmazdı. Bana öğrettikleri değerler, bu kitabın her satırında yer buldu.

Sizlerin inancı ve desteğiyle bu eseri hayata geçirdim. Hepinize sonsuz teşekkür ederim.

Ön söz

Öncelikle belirtmeliyim ki bu kitap bir psikoloji, fizyonomi ya da kişisel gelişim kitabı değildir. Bu kitap, 30 yıla yakın çalışma hayatımda tanıdığım insanlardan ve edindiğim tecrübelerden yola çıkarak hazırladığım notlarımdır. **Kitapta anlattığım hikâyelerin hepsi kendi yaşanmışlıklarımdır**. Tabii ki isim ve şirket bilgilerini değiştirdim.

Şunu çok iyi biliyorum: Yanlış insana denk gelirseniz hayatınız mahvolur, sürünürsünüz hatta ölürsünüz! Tamam, ölüm iş hayatı için çok keskin bir söylem olabilir ama yanlış insan sizi öldürmekten beter edebilir. İnsanoğlu böyle tehlikeli bir varlık. Dünyada kendi türüne böylesine ihanet edebilen bir canlı türü yok. Bana inanmıyorsanız mahkeme dosyalarına bakın, iş yerinde mobbinge dayanamayıp intihar edenlerin son mektuplarını okuyun.

İş dünyası, yalnızca başarıların ve yeniliklerin değil aynı zamanda karmaşık ve bazen tehlikeli insan ilişkilerinin de sahnesidir. Bu sahnede herkesin oynadığı bir rol vardır. Ancak bazı roller, sadece işleri zorlaştırmakla kalmaz aynı zamanda zarar verme potansiyeli taşır. "**İş Hayatında Uzak Durulması Gereken 20 İnsan Tipi"**, bu karmaşık yapıda kendinizi korumanıza yardımcı olacak bir rehberdir.

Bu kitap iş dünyasında karşılaşabileceğiniz tehlikeli karakterleri tanımanıza ve bu kişilerle nasıl başa çıkacağınıza dair stratejiler sunar. Amacımız, sizi bu zararlı tiplerden korumak ve onların oyunlarına gelmeden iş hayatında sağlam bir duruş sergilemeni-

zi sağlamaktır. Çünkü biliyoruz ki iş yerinde sağlıklı bir ortam yaratmanın ilk adımı, sizi aşağı çekebilecek insanları tanımak ve onlardan uzak durmaktır.

Bu kitap, sadece bir sorun tespiti rehberi değil aynı zamanda bir çözüm kılavuzudur. Uzak durulması gereken tipleri tanımak, onlarla nasıl başa çıkacağınızı bilmek kadar önemlidir. Her bölümde, bu tür insanlarla karşılaştığınızda nasıl hareket etmeniz gerektiğine dair pratik öneriler bulacaksınız. İlk adım, onları tanımak ve olası zararlarından korunmak. Eğer karşı karşıya gelmek kaçınılmaz olursa nasıl savunma yapacağınızı ve kendi pozisyonunuzu nasıl koruyacağınızı da öğreneceksiniz.

İş dünyasında hayatta kalmanın, başarılı olmanın ve sağlıklı kalmanın yollarını keşfetmeye hazır olun!

Bu kitap, iş yerinde karşılaştığınız zorlukların üstesinden gelmenizi ve potansiyel tuzaklardan kaçınmanızı sağlayacak bilgi ve araçları sunuyor.

Bu yolculukta yanınızdayız. Kendinizi koruyun, bilinçli olun ve iş dünyasının zorlu yollarında güvenle ilerleyin. Bu kitabı profesyonel hayatınızda güvenilir bir rehber olarak kullanın ve her adımda daha güçlü, daha hazırlıklı ve daha kararlı olun.

Keyifli okumalar ve başarı dolu bir iş hayatı dilerim!

GİRİŞ

Çernobil'de yaşanan nükleer felaket, yalnızca teknolojik bir başarısızlık değildi, aynı zamanda işgüzarlığın ve kötü yönetimin bir sonucu olarak tarihe geçti. **Enron Skandalı**, manipülatif yönetimin bir şirketi nasıl çöküşe sürükleyebileceğinin çarpıcı bir örneğidir. **Titanic**'in batışı ise kibrin nasıl büyük bir trajediye yol açabileceğini gösterir. Bu tarihî olaylar, iş dünyasında karşılaşabileceğiniz tehlikeli karakterlerin etkilerini anlamak için güçlü metaforlardır.

İş dünyasında başarılı olmak, yalnızca mesleki becerilere ve bilgiye sahip olmakla değil aynı zamanda bu tür zorluklarla başa çıkma yeteneğiyle de ilgilidir. İlk adım bu karakterleri tanımak ve kendinizi bu tür kişilerden uzak tutarak iş yerinde huzurlu ve verimli bir çalışma ortamı yaratmak olacaktır.

Ancak hayat her zaman planlandığı gibi gitmez. Zaman zaman bu tür karakterlerle yüzleşmek kaçınılmaz olabilir. İşte bu noktada, bu kitap size mücadele teknikleri sunar. Bu kişilerle karşılaştığınızda, stratejik olarak nasıl hareket edeceğinizi ve kendi pozisyonunuzu nasıl koruyacağınızı öğreneceksiniz. İş yerinde sağlıklı sınırlar koymak, iletişim becerilerinizi geliştirmek ve gerektiğinde savunma yapmak, profesyonel hayatta başarılı olmanın anahtarlarıdır.

Her bölümde yer alan analizler, gerçek yaşam örnekleri ve stratejiler sizi daha bilinçli, daha güçlü ve daha dirençli bir profesyonel yapacak.

Kitabımız dört ana bölümden oluşuyor ve her biri iş dünyasında karşılaşabileceğiniz zorluklarla başa çıkmanız için kapsamlı bilgiler ve stratejiler sunuyor.

Birinci Bölüm: İnsan Doğası ve İlişkiler Üzerine Genel Değerlendirme

Bu bölümde insan doğasının iş dünyasındaki yansımalarını ve bireyler arasındaki ilişkilerin karmaşıklığını inceliyoruz. İnsanların davranışlarını anlamak, bu davranışların altında yatan motivasyonları keşfetmek ve bu motivasyonların iş yerindeki dinamiklere nasıl yansıdığını görmek, iş hayatında sağlıklı ilişkiler kurmanın temelidir.

İkinci Bölüm: 20 Kötü İnsan Tipi Üzerine Genel Bakış

Bu bölümde iş dünyasında sıklıkla karşılaşabileceğiniz 20 kötü insan tipini özetliyoruz. Her bir tipin özelliklerini, davranışlarını ve diğer karakterlerle nasıl etkileşim içinde olduklarını anlatıyoruz. Manipülatörlerden yalancılara, kibirli egolardan iftiracılara kadar geniş bir yelpazede yer alan bu karakterler, iş yerinde büyük zorluklar yaratabilir. Ayrıca bu tiplerin hangisinin daha tehlikeli olabileceği ve birbirleriyle nasıl etkileşim kurdukları üzerine düşüncelerimizi paylaşıyoruz.

Üçüncü Bölüm: Her Kötü Tipin Derinlemesine İncelemesi

Bu bölümde her kötü insan tipini ayrıntılı bir şekilde ele alıyoruz. Tanımlarını yapıyor, bu tipleri nasıl tanıyacağınızı ve onlardan nasıl korunacağınızı anlatıyoruz. Tarihsel olaylardan ve yaşanmış gerçek hikâyelerden alınmış örneklerle, bu kişilik tiplerinin iş yerinde nasıl yıkıcı olabileceğini gösteriyoruz. Ayrıca bu kişiliklerle başa çıkmak için pratik stratejiler ve taktikler sunuyoruz.

Dördüncü Bölüm: Geliştirmemiz Gereken Stratejiler

Bu bölüm iş hayatında genel olarak uygulayabileceğiniz korunma ve mücadele yöntemlerini ele alıyor. Toksik davranışları

nasıl tanıyacağınızı, sınırlarınızı nasıl belirleyeceğinizi ve iş yerinde sağlıklı bir çalışma ortamını nasıl sürdüreceğinizi öğrenin. Bu stratejiler yalnızca sizi korumakla kalmaz aynı zamanda iş yerindeki verimliliğinizi ve memnuniyetinizi artırır.

Sonuç ve Ek: Kendi Çevrenizi Tanıma Testleri

Kitabın sonuç bölümünde tüm bu bilgiler ışığında genel bir değerlendirme yapıyoruz ve iş dünyasında karşılaşabileceğiniz bu tiplerle ilgili son düşüncelerimizi paylaşıyoruz. Ek bölümde ise her kötü insan tipini tanımak için kendinizin cevaplayacağı testler sunuyoruz. Bu testler, etrafınızdaki insanları daha iyi tanımanıza ve bu bilgileri iş yerinde nasıl uygulayacağınıza dair ipuçları içeriyor.

Şimdi, iş dünyasında karşılaşabileceğiniz en tehlikeli karakterleri tanımaya ve onlarla başa çıkma stratejilerini öğrenmeye hazır olun.

Unutmayın! Bu kitap, iş yerindeki zorlu yollarınızda yanınızda olacak bir rehber ve savunma kılavuzudur.

Keyifli okumalar ve başarılı bir iş hayatı dileriz...

BÖLÜM 1

İNSAN DOĞASI İYİ Mİ, KÖTÜ MÜ?

Sümer Medeniyeti bu soruya cevap aradığında, insanlık için oldukça erken bir dönemdi. Onlar, tanrıların insanın kötü olduğuna karar verdiğine ve onları lanetlemek adına dünyada kendi başlarına bıraktığına inanmışlardı. Bu sebeple ziguratlarında sürekli kurbanlar vererek ve ritüellerle af dilemişlerdi. Ne yazık ki tanrıların onları affetmesini göremeden Asurlar tarafından katledildiler. Asurları da Babilliler, Babillileri Persler, Persleri Makedonlar, Makedonları Romalılar, Roma'yı ise liyakatsizler yok etti. Yüzyıllar geçti… Yerlileri sömürgeciler, sömürgecileri krallar, kralları da entrikalar öldürdü.Mozart'ı Salieri, Tesla'yı Edison süründürdü. Bizim kültürümüze bakarsak: Kastelli milyonları dolandırdı, Adnan Ziyagil'i yeğeni, Bilo'yu Maho Ağa kandırdı. Ne istedilerse alanlar, verenlere darbe yaptı! "Beşerdir, şaşar." sözü boşuna çıkmamış. Muhtemelen bu satırları okuduğunuzda, sizi arkanızdan hançerleyen en yakın iş arkadaşınızın sinsi bakışları da hâlâ dimağınızda canlıdır!

Gerçekten insan bu kadar kötü mü? İyilik azınlık mı? Yüzyıllar öncesinde insan doğası sorgulanmaya başlanmış ve hatta daha temel sorular gündeme gelmişti: İnsan doğası gerçekten var mıydı? Varsa bu doğa neydi? İyilik ve kötülük kavramları nasıl tanımlanmıştı ve kim tarafından belirlenmişti? İnsan hem iyi hem de kötü olabilir miydi? Dünyanın bir yanında barış ve huzur içinde yaşanırken diğer yanında neden acımasızca savaşılırdı? Nasıl

olur da insan duruma, çevreye ve değerlerine bağlı olarak iyiyi de kötüyü de seçebilir ve her ikisini de yaşamında barındırırdı?

Bu sorulara verilen yanıtlar, insanlık tarihinin başlangıcından itibaren sürekli değişmiş ve zamanla düşüncelerimiz de bu yanıtlarla uyumlu hâle gelmiştir. Tarih boyunca filozoflar, bilim insanları ve psikanalistler gibi birçok düşünür, insan doğası hakkında temel fikirler sunmuşlardır. Bakalım sosyal medya ile ikinci baharını yaşayan düşünürler konuya nasıl yaklaşmış.

BAZI DÜŞÜNÜRLERİN YAKLAŞIMLARI

Sokrates: İnsan doğasının var olup olmadığını sorgulayan ilk düşünürlerden biridir. Sokrates'e göre, insanın doğuştan iyi ya da kötü olması bilgisizlikten kaynaklanır. İnsanlar kötülüğün ne olduğunu bilmedikleri için kötülük yaparlar. Bu nedenle Sokrates'e göre kötülüğün kaynağı bilgisizliktir. İnsan doğuştan iyi ya da kötü değildir, seçimleriyle iyi ya da kötü olur.

Augustinus: İnsan doğasının, Âdem ve Havva'nın başkaldırısı nedeniyle bozulduğunu savunur. Ona göre, insan doğuştan günahkâr olarak dünyaya gelir ve bu durumdan yalnızca Tanrı'nın yardımıyla kurtulabilir. Augustinus'un karşıtı olan Pelagius ise her insanın doğuştan masum olduğunu ve suçun kötü örneklerin sonucunda ortaya çıktığını savunur.

Thomas Hobbes: İnsan doğasını rekabet, güvensizlik ve şan şeref kazanma isteği üzerine temellendirir. Hobbes'a göre insan, doğası gereği kötüdür ve ilkel durumuyla şimdiki durumu arasında bir fark yoktur.

Jean-Jacques Rousseau: Hobbes'a katılmakla birlikte, insanın ilkel durumunda iyi ve eşit olduğunu ancak zamanla bozulduğunu düşünür. Rousseau'ya göre insan doğasının iki temel niteliği vardır: Varlığını sürdürmek ve başkalarıyla empati kurmak.

Sigmund Freud: İnsan doğasının hem iyi hem de kötü güçler tarafından yönetildiğini savunur. Freud'a göre insanın içinde yaşam ve ölüm içgüdüleri sürekli bir savaş hâlindedir. Bu dualist bakış açısı, insanın hem yaratıcı hem de yıkıcı olabileceğini öne sürer.

Varoluşçular: İnsan doğasını reddeder ve insanın özüne odaklanırlar. Heidegger'e göre insan dünyaya fırlatılmış bir varlıktır ve varoluşu boyunca yaptığı seçimlerle kendini oluşturur. İnsanın doğuştan gelen herhangi bir niteliği yoktur, kendini seçimleriyle inşa eder.

Ön sözde "Bu kitabın bir rehber, bir yol haritası olduğunu varsayalım." demiştik. Her yol haritası bir başlangıç noktası ile başlar. Bu kitabın motivasyonu için bizim de insan doğası ile ilgili bir ön kabul yapmamız lazım. Benim tecrübelerime göre başlamamız gereken nokta Hobbes'un duruşu ile aynı. Bunu Arthur Schopenhauer şu şekilde özetlemiş:

"Çünkü insan, sadece zarar vermiş olmaktan başka bir amaç gütmeksizin başkalarına acı veren tek hayvandır. Diğer hayvanlar açlıklarını gidermek ya da bir mücadelede üstünlük sağlamak söz konusu olmadıkça bunu asla yapmazlar."

Özetle, insan doğası gereği kötüdür. Ama ben ve bu kitabı alanlar hariç, yani biz bu kötülüğün farkında olup kendimizi korumak ve başkalarının başka kötülükler yapmasını engellemek istiyoruz. Sümerliler gibiyiz. O sebeple bir rehber hazırladık. Gelin Asurlar bizi katletmeden kitabı okumaya başlayalım!

İLİŞKİLER

Bu başlık altında, kitabın ana konusuna girmeden önce ilişkiler üzerine birkaç temel hususa değineceğim. Bunların çoğunu duymuşsunuzdur ancak tecrübe etmediğiniz hususlar teoride kalmış olabilir. Mücadelemiz için teoriyi iyi bilmemiz gerekir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni düşünün. Yazılanların hepsi doğru ama uygulayan kim?

Tabii siz aşağıda yazan halis niyetlerle çaba harcarken, uzak durmamız gereken tipler sizin bu ağlarınıza sızarak zehirleriyle sizi etkisiz hâle getirmeye çalışacaktır! Bu sebeple korumamız gereken ilişkilerimizin teorisini çok iyi bilmemiz şarttır. İslam'ın şartlarını, farzlarını bilmek gibi düşünün. Ya da 10 Emir kurallarını. İşte, **ilişkiler dünyasında** uzak durmamız gerekenler, bizi doğru yoldan saptıracak şeytanlar ve kötü insanlar…

İnsanın Hayattaki Başarısı

İnsanın hayattaki başarısı, ister iş ister özel yaşamda olsun, büyük ölçüde başkalarıyla olan ilişkilerine dayanır. İnsan, doğası gereği sosyal bir varlıktır ve bu sosyallik hayatımızın her alanında etkisini gösterir. Başka insanların karar ve eylemleri bireylerin yaşamlarını şekillendirir ve bu etkileşimler, bireylerin başarıya ulaşmalarında kritik rol oynar. Bu başlık altında iş ve özel yaşamda ilişkilerin nasıl şekillendiği ve başarıya olan etkilerini özetleyelim.

İş Hayatında İlişkilerinizi Korumanızın Önemi

İş dünyasında başarılı olmanın anahtarlarından biri, güçlü ve sağlıklı ilişkiler kurabilmektir. Meslektaşlar, yöneticiler ve müşterilerle kurulan ilişkiler, bir kişinin kariyer yolculuğunda belirleyici olabilir. Bir çalışan olarak ekip içinde uyumlu çalışmak, iş birliği yapmak ve etkili iletişim kurmak, iş yerinde verimliliği ve

performansı artırır. Bunun yanı sıra iş yerinde mentörler ve destekleyici yöneticiler bulmak, kişinin kariyer gelişiminde önemli rol oynar. Bu kişiler deneyimlerini ve bilgilerini paylaşarak, bireyin profesyonel olarak büyümesine yardımcı olabilirler.

İş dünyasında ağ kurma (networking), kariyer basamaklarını tırmanmada kritik bir rol oynar. Profesyonel ağlarını genişleten bireyler yeni fırsatlar yakalayabilir, farklı sektörlerdeki gelişmelerden haberdar olabilir ve kariyerlerini şekillendirecek önemli bağlantılar kurabilir. Örneğin, bir iş görüşmesinde veya endüstri konferansında kurulan bağlantılar, kişinin yeni iş fırsatları bulmasına veya mevcut işinde ilerlemesine yardımcı olabilir.

İş yerindeki ilişkiler, sadece bireyin kendisi için değil aynı zamanda kurumun genel başarısı için de önemlidir. Ekip çalışması, inovasyon ve problem çözme yetenekleri, sağlıklı ve güçlü ilişkilerle beslenir. İş arkadaşları arasında güven ve saygı üzerine kurulu ilişkiler, iş yerinde pozitif bir atmosfer yaratır ve bu da genel iş performansını olumlu etkiler. Ayrıca iş yerinde yaşanan çatışmaların ve anlaşmazlıkların etkili bir şekilde yönetilmesi, uzun vadede kurumun başarısına katkıda bulunur.

Özel Hayatta İlişkilerin Etkisi

Özel hayatta aile ve arkadaşlarla kurulan ilişkiler, kişinin duygusal ve psikolojik sağlığında büyük rol oynar. İnsanlar, sevdikleriyle paylaştıkları anılar ve deneyimler sayesinde mutluluk ve tatmin hissederler. Sağlıklı ve destekleyici ilişkiler, stresle başa çıkmada ve yaşamın zorluklarıyla mücadelede önemli bir dayanak oluşturur. Ayrıca kişisel ilişkiler, bireylerin kendilerini daha iyi tanımalarına, zayıf ve güçlü yönlerini keşfetmelerine olanak tanır.

Romantik ilişkiler de kişinin mutluluğunda ve genel yaşam kalitesinde belirleyici bir faktördür. Güçlü ve sağlıklı bir romantik ilişki kişinin kendine olan güvenini artırabilir, yaşamdan daha

fazla tatmin olmasını sağlayabilir ve duygusal olarak dengede kalmasına yardımcı olabilir. Bununla birlikte toksik ilişkiler, kişinin psikolojik sağlığını olumsuz etkileyebilir ve genel yaşam kalitesini düşürebilir. Bu nedenle romantik ilişkilerde empati, anlayış ve karşılıklı saygı önemlidir.

Aile ilişkileri bireyin çocukluk döneminden itibaren şekillenir ve bu ilişkiler kişinin yaşam boyu süren sosyal becerilerini, duygusal sağlığını etkiler. Ebeveynlerin çocuklarına gösterdiği sevgi, ilgi ve destek onların öz güvenini ve hayata bakış açılarını şekillendirir. Sağlıklı aile ilişkileri bireyin kendine güvenen, sosyal ve duygusal açıdan dengeli bir yetişkin olmasına katkıda bulunur. Ayrıca kardeşler ve geniş aile üyeleriyle kurulan ilişkiler de bireyin sosyal destek ağının önemli bir parçasıdır.

Karar ve Eylemlerimizin Etkisi

Başkalarının karar ve eylemleri, bireylerin hayatlarında önemli etkiler yaratabilir. İş yerinde bir yöneticinin aldığı stratejik bir karar, tüm ekibin iş yükünü ve çalışma koşullarını etkileyebilir. Benzer şekilde, bir iş arkadaşının performansı veya davranışları ekip dinamiklerini ve iş sonuçlarını doğrudan etkileyebilir. Bu nedenle insanların birbirleriyle olan etkileşimlerinde dikkatli ve özenli olmaları önemlidir.

Özel hayatta da başkalarının kararları bireylerin yaşamlarını şekillendirebilir. Aile üyelerinin veya yakın arkadaşların aldığı kararlar, kişinin yaşam koşullarını ve duygusal durumunu doğrudan etkileyebilir. Örneğin, bir aile üyesinin taşınma kararı, diğer aile bireylerinin yaşam düzenini ve sosyal ilişkilerini değiştirebilir. Bu nedenle kişisel ilişkilerde empati kurmak ve diğerlerinin ihtiyaçlarına saygı göstermek, sağlıklı ve dengeli ilişkiler için kritik öneme sahiptir.

Başkalarının eylemlerinden etkilenmek, insan doğasının bir parçasıdır. İnsanlar sosyal varlıklar olarak birbirlerinden etki-

lenirler. Bu etkileşimler bireylerin kararlarını ve davranışlarını yönlendirir. Örneğin, bir liderin karizmatik ve ilham verici kişiliği takipçilerini motive edebilir ve onların performansını artırabilir. Aynı şekilde, negatif bir liderlik tarzı ekip moralini ve iş performansını olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle liderlerin ve etkili kişilerin sorumluluklarının bilincinde olmaları ve olumlu bir örnek teşkil etmeleri önemlidir.

İlişkilerin Zorlukları ve Fırsatları

Sosyal ilişkiler, birçok fırsat sunarken aynı zamanda çeşitli zorlukları da beraberinde getirir. İletişim problemleri, yanlış anlamalar ve çatışmalar ilişkilerde sıkça karşılaşılan sorunlardır. Bu tür zorlukların üstesinden gelmek, güçlü ve sağlıklı ilişkiler kurmanın anahtarıdır. Empati, aktif dinleme ve etkili iletişim, bu sorunların çözümünde önemli rol oynar.

Öte yandan, sosyal ilişkiler bireylerin hayatlarına birçok fırsat ve avantaj getirir. Farklı bakış açıları ve deneyimlerle zenginleşen bireyler, daha geniş bir bilgi ve anlayış yelpazesine sahip olurlar. Bu çeşitlilik, kişisel gelişim ve problem çözme yeteneklerini artırır. Ayrıca sosyal destek ağları, zor zamanlarda bireylere moral ve motivasyon sağlar.

Sosyal ilişkilerin bir diğer önemli yönü de toplumsal etkileşimlerdir. Bireyler, sosyal gruplar ve topluluklarla kurdukları ilişkiler sayesinde ortak amaçlar ve değerler etrafında birleşirler. Bu tür toplumsal bağlar, bireylerin aidiyet duygusunu güçlendirir ve toplumsal sorumluluk bilincini artırır. Örneğin, gönüllü çalışmalara katılmak, sosyal sorumluluk projelerinde yer almak bireylerin topluma katkıda bulunmalarını sağlar ve aynı zamanda kişisel tatmin ve mutluluk getirir.

İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesi

Güçlü ve sağlıklı ilişkiler kurmak ve sürdürmek, çaba ve özen gerektirir. İlişkilerin temelinde güven, saygı ve anlayış yatar. Bu değerlerin korunması ve geliştirilmesi, uzun vadede ilişkilerin sağlam ve sağlıklı olmasını sağlar. İlişkileri geliştirmek için bazı temel stratejiler şunlardır:

Etkili İletişim: İyi bir iletişim sağlıklı ilişkilerin temelidir. Açık ve dürüst iletişim kurmak, yanlış anlamaların önüne geçer ve güveni pekiştirir.

Empati: Karşı tarafın duygularını ve düşüncelerini anlamaya çalışmak, empati kurmak ilişkileri güçlendirir ve derinleştirir.

Zaman Ayırmak: İlişkiler zaman ve özen gerektirir. Sevdiklerinize zaman ayırmak, onlarla kaliteli zaman geçirmek bağları güçlendirir.

Pozitif Yaklaşım: Olumlu bir bakış açısı ve pozitif tutum, ilişkilerdeki stresi azaltır ve genel atmosferi iyileştirir.

Geri Bildirim: Yapıcı geri bildirim vermek ve almak, kişisel gelişimi destekler ve ilişkilerin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesine katkıda bulunur.

Ve Kötü İnsanlar Karşımıza Çıkmaya Başlıyor…

Âdem ve Havva'nın cennetteki ilk misafiri boşuna şeytan olmamış!

Bir önceki bölümde anlattığımız gibi iş hayatımızda ilişkilerimiz bizim varoluşsal değerlerimizdir. Kurmamız ve korumamız gereken cennetimiz gibi. İşte kötü karakterli insanlar da biz bu cenneti inşa etmeye karar verdiğimiz an karşımıza çıkmaya başlıyorlar. Bu kişiler, ilişkilerimizde ve dolayısıyla hayatımızda

olumsuz etkiler yaratır. İş yerinde toksik bir iş arkadaşının veya yöneticinin varlığı, çalışma ortamını zorlaştırır ve iş performansını olumsuz yönde etkiler. Bu tür insanlar genellikle manipülatif, kıskanç ve çıkarcı olabilirler. İş yerinde sürekli negatif enerji yayan veya başkalarını aşağı çekmeye çalışan kişiler, ekip ruhunu zedeleyebilir ve genel iş verimliliğini düşürebilir.

Örneğin, bir hava yolu şirketinde mühendis olarak çalışırken farklı bölümlerle koordinasyon toplantıları yapardık. Ara sıra bu toplantılara üst düzey yöneticiler de katılırdı. Bu toplantılardan birinde, yan bölümün ekip lideri olan bir kişi, proje aksaklığı ile ilgili eş seviyedeki diğer ekip üyelerinin hatalarını vurgulayan bir giriş yaptı. Çözüm önerilerini sundu. Toplantıda anladım ki amacı projenin lideri olmakmış!Bu kitabı alanlar gibi iyi ve saf insanlar genelde şu hatayı yapar: "Toplantının huzuru kaçmasın, kötü görünen ben olmayayım." niyeti ile susmak. Ama bilmezler ki bazı anların telafisi yoktur. Ve ilahi adalet kısa vadede tecelli etmez. Hâlbuki sabahki toplantıda ortak proje sunumunda mutabık kalmıştık. Proje lideri de teamül neyse o şekilde seçilecekti. Bu sinsi tipin amacı ön plana çıkarak liderliği almaktı. Bu tutum ekip üyelerinin motivasyonunu düşürdü ve iş tatminini azalttı. Sonuç olarak, proje ekibinde ortaya çıkan bu karmaşa işin dışarıdan tedarik edilmesine neden oldu. Şirket içindeki bu kötü tipler, birbirlerine ve bizim gibi iyi insanlara savaş açsa da kesin kaybedenlerin başında şirketin kendisi gelir. Şirketlerde bu kayıpları tutan bir muhasebe kaydı da henüz yok!

Bir diğer örnek, kendi kurduğum şirkette işe aldığım muhasebecinin her gün sonu kasa raporu sunumunda sürekli iş arkadaşlarının arkasından konuşması, dedikodu yapması ve başkalarının başarılarını kendi başarısıymış gibi göstermesiydi. Muhasebecinin bu davranışları iş yerinde güvensizlik yaratır ve ekip içi ilişkileri zedeler. Bu tür bir ortamda çalışanlar, birbirlerine güven duymakta zorlanır ve iş birliği yapmakta isteksiz hâle gelirler.

İNSAN DOĞASI İYİ Mİ, KÖTÜ MÜ?

Sümer Medeniyeti bu soruya cevap aradığında, insanlık için oldukça erken bir dönemdi. Onlar, tanrıların insanın kötü olduğuna karar verdiğine ve onları lanetlemek adına dünyada kendi başlarına bıraktığına inanmışlardı. Bu sebeple ziguratlarında sürekli kurbanlar vererek ve ritüellerle af dilemişlerdi. Ne yazık ki tanrıların onları affetmesini göremeden Asurlar tarafından katledildiler. Asurları da Babiller, Babilleri Persler, Persleri Makedonlar, Makedonları Romalılar, Roma'yı liyakatsızlar yok etti. Yüzyıllar geçti... Yerlileri sömürgeciler, sömürgecileri krallar, kralları entrikalar öldürdü.
Mozart'ı Salieri, Tesla'yı Edison süründürdü. Bizim kültürümüze bakarsak; Kastelli milyonları dolandırdı, Adnan Ziyagil'i yeğeni boynuzladı, Bilo'yu Maho Ağa kandırdı. Ne istedilerse alanlar, verenlere darbe yaptı! "Beşerdir, şaşar" sözü boşuna çıkmamış. Muhtemelen bu satırları okuduğunuzda, sizi arkanızdan hançerleyen en yakın iş arkadaşınızın sinsi bakışları da hâlâ dimağınızda canlıdır!

Bu kitap bir kişisel gelişim ya da psikoanaliz kitabı olduğunu iddia etmiyor. Ama iş hayatında karşılaştığınız yanlış bir insanın hayatınızı ömür boyu mahvedebileceğini yaşanmış olaylarla iddia ediyor. O sebeple okuyup not edesiniz diye tavsiyelerde bulunuyor...

9 786256 130074

tilki Kitap